

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ นอกเหนือจากวัตถุดิบ เงินทุน และเทคโนโลยี คือ การมีประชากรที่มีคุณภาพ การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้และสามารถดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศ ซึ่งการผลิตบัณฑิตจะบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันได้นั้น ขึ้นอยู่กับการวางแผนการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมภายในประเทศ ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้จึงได้ร่วมมือกับองค์การ เอ ไอ ดี แห่งสหรัฐอเมริกา และมหาวิทยาลัยมิชิแกนสเตท เพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในปี พ.ศ. 2507 โดยมีสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการศึกษาสำรวจปัญหาและจัดทำข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาของการอุดมศึกษา พร้อมทั้งแนวทางการปรับปรุงต่างๆ จากผลการศึกษาได้มีข้อเสนอในประเด็นหลัก 2 ด้าน คือ การผลิตอาจารย์ให้พอเพียง และการปรับปรุงวิชาการของมหาวิทยาลัย วิธีการคือจัดตั้งการสอนระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในประเทศโดยให้มหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศไทยร่วมมือกันเปิดการสอนในระดับสูงกว่าปริญญาตรีในสาขาวิชาที่จำเป็น (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2527)

จากข้อเสนอของสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติ "โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย" พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนามหาวิทยาลัยให้ดำเนินงานตามโครงการ เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2510 (คณะกรรมการประเมินผลโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย, 2519)

โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยในระยะแรก มีกำหนดเวลาของโครงการ 10 ปี มีหลักการที่กำหนดไว้คือ "เร่งรัดปรับปรุงมาตรฐานของมหาวิทยาลัยในประเทศให้ทัดเทียมกับมาตรฐานสากลโดยทุกวิถีทาง โดยเริ่มจากโครงการผลิตและปรับปรุงอาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นอันดับแรก" เหตุผลของการกำหนดหลักการดังกล่าวคือ ความต้องการผลิตบัณฑิตในสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ความต้องการหาวิถีทางที่จะเร่งผลิตอาจารย์ปริญญาชั้นสูงที่มีมาตรฐานเท่ากับอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศชั้นในประเทศ และการสร้างค่านิยมให้คนศึกษาในระดับปริญญาภายในประเทศ

สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติจึงเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ ได้เริ่มให้ทุนแก่นักศึกษาในปี พ.ศ.2512 เป็นปีแรกจำนวน 5 คน ศึกษาที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และขยายงานโครงการครอบคลุมสาขาวิชาและสถาบันการศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปีภายหลังที่ได้ดำเนินการเป็นระยะเวลาหนึ่งได้จัดให้มีการประเมินผลโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยขึ้น ซึ่งจัดทำเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 พ.ศ.2518 เป็นการประเมินผลเชิงคุณภาพมหาวิทยาลัยผู้ผลิต 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระยะที่ 2 พ.ศ.2519 เป็นการประเมินผลเชิงคุณภาพและปริมาณของอาจารย์ในโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยผู้รับ ผู้ทำการประเมินผลโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2527)

จากข้อสรุปและเสนอแนะของการประเมินผลโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยเมื่อได้ดำเนินการครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการ 10 ปี คือ ปี 2510-2519 ปรากฏว่าได้สนองวัตถุประสงค์ของโครงการในด้านปริมาณและคุณภาพของคณาจารย์เป็นอย่างดีและยังสมควรจะดำเนินการต่อไป ดังนั้นในปี 2520 จึงได้มีการโอนงานมาอยู่ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัยโดยมีการปรับเปลี่ยนโครงการเป็น "โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์" (ทบวงมหาวิทยาลัย : 2527) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ดังนี้

1. ผลิตและปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาในสาขาวิชาที่ขาดแคลน และจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ โดยการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาแก่ผู้ประสงค์จะเป็นอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งผู้ที่เป็อาจารย์อยู่ในปัจจุบันเพื่อศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศระดับปริญญาเอกและปริญญาโทในสาขาวิชาที่กำหนด

2. เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการให้แก่สถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศ เพื่อให้ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทัดเทียมนานาชาติ รวมทั้งสนับสนุนด้านการวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งทางวิชาการและประยุกต์วิชาการเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ

สำหรับด้านการบริหารงานโครงการนั้น เป็นไปโดยคณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์และกองแผนงาน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เลขานุการกิจของคณะกรรมการดังกล่าว รับผิดชอบในการดำเนินงานและประสานงานในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับโครงการ

จากความสำคัญและสภาพปัญหา ตลอดจนผลการประเมินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยของสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวซึ่งสนองวัตถุประสงค์ของโครงการในด้านปริมาณและคุณภาพของคณาจารย์เป็นอย่างดีและยังดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพัฒนาการของโครงการ หลังจากที่ได้มีการโอนงานมาอยู่ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัย ตลอดจนผลการดำเนินงานของโครงการว่าได้ผล เป็นประการใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่เพียงใด สามารถตอบสนองนโยบายการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยหรือไม่ สมควรที่จะดำเนินการต่อไปอีกหรือไม่ และสามารถนำผลการศึกษานี้ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้บริหารใช้ประกอบการวางแผนกำหนดนโยบายการบริหารต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ของทบวงมหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษานโยบาย สภาพและปัญหาในการดำเนินงานของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย
3. เพื่อศึกษาสถานภาพ และความพึงพอใจของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาระดับต้นของมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับในการปฏิบัติงานของอาจารย์ ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งจัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาให้กับมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 17 แห่ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 ถึง พ.ศ. 2537

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ หมายถึง โครงการทุนอุดหนุนการศึกษา ที่สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย รับผิดชอบในการดำเนินงานและประสานงาน ในด้านการผลิตและปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในสาขาวิชาที่ขาดแคลนและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ตลอดจนการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการให้แก่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อให้ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทัดเทียมนานาชาติ

พัฒนาการของโครงการ หมายถึง ความก้าวหน้าในการดำเนินงานของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ การบริหารโครงการ การเสนอหลักสูตรเข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิต การจัดสรรทุน และการใช้จ่ายงบประมาณของโครงการ

นโยบาย หมายถึง แผนหรือแนวทางที่กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

สภาพ หมายถึง สถานการณ์ของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในด้านการดำเนินงานและการบริหารโครงการ

มหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายผลิต หมายถึง มหาวิทยาลัย/สถาบันที่ผลิตนิสิตนักศึกษาผู้รับทุน ให้กับโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

มหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับ หมายถึง มหาวิทยาลัย/สถาบัน ที่อาจารย์ที่สำเร็จ การศึกษาโดยทุนของโครงการไปปฏิบัติราชการชดใช้ทุนตามสัญญา

สาขาวิชาที่ขาดแคลน หมายถึง สาขาวิชาที่มหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับแสดงความจำนงและเสนอหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการต่อสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ได้แก่ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาเภสัชศาสตร์

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย

ความพึงพอใจของอาจารย์ หมายถึง ความรู้สึกในด้านที่ดีของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ ที่มีต่อโครงการในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้านวิธิตำเนิงานของโครงการ ด้านการคัดเลือกผู้ได้รับทุน เป็นต้น

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาระดับต้น หมายถึง ความรู้สึกในด้านที่ดีของผู้บังคับบัญชาระดับต้นของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ ในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถพิเศษ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ ที่สอดคล้องวิชาที่พออาจารย์ คุณธรรมและความประพฤติ และความพอใจในภาพรวมของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึง พัฒนาการของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย นโยบาย ตลอดจนทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการ
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์เพื่อให้ผู้บริหารใช้ประกอบการวางแผนกำหนดนโยบายบริหารต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มข้อมูล และกลุ่มบุคคล

1.1.1 กลุ่มข้อมูล ได้แก่โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รายงานการประเมินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 (พ.ศ.2520-2524) แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) สำระสำคัญจากการวิจัยเชิงนโยบายในโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533 -2547) วัตถุประสงค์ นโยบาย มาตรการและเป้าหมายของแผนอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533-2547) พัฒนาการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอนาคต การพัฒนาอาจารย์ และรายงานประจำปีของ ทบวงมหาวิทยาลัย

1.1.2 กลุ่มบุคคล ได้แก่

ก) คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ประกอบด้วย

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย 1 คน

คณบดี หรือผู้แทน ของคณะที่ผลิตนิสิตนักศึกษาผู้รับทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัยได้แก่คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์รามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล คณะวิทยาศาสตร์ คณะวนศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะพลังงานและวัสดุ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี คณะละ 1 คน รวม 16 คน

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัด
ทบวงมหาวิทยาลัย 1 คน

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา สำนักงานปลัด
ทบวงมหาวิทยาลัยหรือผู้แทน 1 คน

เจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือรับผิดชอบทุนโครงการผลิตและ
พัฒนาอาจารย์ ของทบวงมหาวิทยาลัย 3 คนโดยใช้การสัมภาษณ์
ประชากรทั้งหมด

ข) **อาจารย์** ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนโครงการผลิตและพัฒนา
อาจารย์ ของทบวงมหาวิทยาลัยแล้วไปปฏิบัติราชการชดใช้ทุนใน
มหาวิทยาลัย/สถาบันต่าง ๆ 17 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 788 คน

ค) **ผู้บังคับบัญชาระดับต้นของมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับ** ได้แก่
อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หรือหัวหน้าภาควิชาที่มีอาจารย์
ซึ่งสำเร็จการศึกษาโดยทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของ
ทบวงมหาวิทยาลัยปฏิบัติราชการชดใช้ทุนอยู่

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.2.1 **คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์** โดยใช้จำนวนประชากร
ทั้งหมด

1.2.2 **อาจารย์** ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์
ของทบวงมหาวิทยาลัย โดยใช้ในการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย กำหนด
อัตราส่วนร้อยละ 25 ของจำนวนอาจารย์ที่ปฏิบัติราชการชดใช้ทุนใน
มหาวิทยาลัย/สถาบันแต่ละแห่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 222 คน

1.2.3 **ผู้บังคับบัญชาระดับต้นของมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับ** ได้จากผู้บังคับ
บัญชา จำนวน 1 คน ต่ออาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของ
โครงการ 1 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 222 คนโดยกำหนดว่า

ถ้าอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ ดำรงตำแหน่ง
 อาจารย์ประจำภาควิชา ผู้บังคับบัญชาระดับต้น คือหัวหน้าภาควิชา
 ถ้าอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ ดำรงตำแหน่ง
 หัวหน้าภาควิชา ผู้บังคับบัญชาระดับต้นคือคณบดี ถ้าอาจารย์ที่สำเร็จ
 การศึกษาโดยทุนของโครงการ ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้บังคับบัญชา
 ระดับต้นคือรองอธิการบดี ถ้าอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของ
 โครงการ ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ผู้บังคับบัญชาระดับต้นคือ
 อธิการบดี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการผลิต
 และพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย
 ได้แก่โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รายงานการประชุมคณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์
 แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 (พ.ศ.2520-2524) แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ.2525-
 2529) แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7
 (พ.ศ.2535-2539) รายงานการประเมินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย สำรสำคัญจากการวิจัย
 เชิงนโยบายในโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533-2547) วัตถุประสงค์
 นโยบาย มาตรการและเป้าหมายของแผนอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533-2547) พัฒนาการ
 ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอนาคต การพัฒนาคณาจารย์และรายงานประจำปีของ
 ทบวงมหาวิทยาลัย เป็นต้น โดยศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา พัฒนาการ นโยบายและ
 กระบวนการดำเนินงานของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ของทบวงมหาวิทยาลัย ลักษณะ
 โครงสร้างการบริหารโครงการ งบประมาณ และบุคลากร เปรียบเทียบระหว่างวัตถุประสงค์และ
 นโยบายที่กำหนดไว้ในโครงการ กับการดำเนินงานจริงในด้านต่าง ๆ

2.2 **แบบสัมภาษณ์** เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มคณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ของทบวงมหาวิทยาลัย ในเรื่องประวัติความเป็นมา พัฒนาการ นโยบาย และกระบวนการดำเนินงานของโครงการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย เป็นต้น

2.3 **แบบสอบถาม** ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย และการพัฒนาคุณภาพอาจารย์

2.3.1 **แบบสอบถามฉบับที่ 1** ใช้สำหรับสอบถามอาจารย์ซึ่งสำเร็จการศึกษาโดยทฤษฎีการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและเติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- ก. ความพึงพอใจที่มีต่อวิธีดำเนินงานของโครงการ
- ข. ความพึงพอใจที่มีต่อสถาบันฝ่ายผลิต
- ค. ความพึงพอใจต่อผลของโครงการที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพอาจารย์
- ง. ความพึงพอใจต่อผลของโครงการ ที่ทำให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ ในมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคที่พบเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

2.3.2 **แบบสอบถามฉบับที่ 2** ใช้สำหรับสอบถามผู้บังคับบัญชาระดับต้นของมหาวิทยาลัย/สถาบัน ที่อาจารย์ซึ่งสำเร็จการศึกษาโดยทฤษฎีการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ปฏิบัติราชการอยู่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและเติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่
สำเร็จการศึกษาโดยทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ มีลักษณะ
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดย
แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

- ก. ความรู้ความสามารถทางวิชาการ
- ข. ความสามารถพิเศษ
- ค. บุคลิกภาพ
- ง. มนุษยสัมพันธ์
- จ. ทศน์คติต่อวิชาชีพอาจารย์
- ฉ. คุณธรรมและความประพฤติ
- ช. ความพอใจในภาพรวมของอาจารย์โครงการผลิตและพัฒนา
อาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย

3. การรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ผู้วิจัยศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ที่เกี่ยวกับโครงการผลิตและพัฒนา
อาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัยด้วยตนเอง
- 3.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มคณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ และเจ้าหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องด้วยตนเอง
- 3.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ที่สำเร็จ
การศึกษาโดยทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่ง
ปฏิบัติราชการ ณ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ และส่งกลับทางไปรษณีย์ สำหรับ
แบบสอบถามฉบับที่ 2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามโดยขอความร่วมมือจากผู้บังคับ
บัญชาระดับต้นของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษา โดยทุนโครงการผลิตและพัฒนา
อาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย และส่งกลับทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ใช้วิเคราะห์เนื้อหาสาระ แล้วนำเสนอเป็น
ความเรียง

ข้อมูลตัวเลข ใช้วิธีวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

4.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาสาระ หาค่าความถี่ แล้วนำเสนอเป็น
ความเรียง

4.3 แบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละ และนำเสนอเป็น
ตารางประกอบการบรรยาย

ขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งลำดับขั้นตอนในการเสนอรายงานการวิจัยออกเป็น 5 บท

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการ
วิจัย ขอบเขตของการวิจัย ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการ
วิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึงสถานภาพเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนา
อาจารย์ในระบบอุดมศึกษา โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ การพัฒนาคณาจารย์ และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก